

Dansk udgave

Retsforskrifter

Indhold

I Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk

Kommissionens forordning (EF) nr. 57/2003 af 14. januar 2003 om faste importværdier med henblik på fastsættelsen af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager 1

* **Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2002/92/EF af 9. december 2002 om forsikringsformidling** 3

II Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk

Kommissionen

2003/31/EF:

* **Kommissionens beslutning af 29. november 2002 om opstilling af reviderede miljøkriterier for tildeling af Fællesskabets miljømærke til opvaskemidler til opvaskemaskiner og om ændring af beslutning 1999/427/EF⁽¹⁾ (meddelt under nummer K(2002) 4632)** 11

I

(Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk)

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 57/2003
af 14. januar 2003
om faste importværdier med henblik på fastsættelsen af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —
under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Kommissionens forordning (EF) nr. 3223/94 af 21. december 1994 om gennemførelsesbestemmelser til importordningen for frugt og grøntsager ⁽¹⁾, senest ændret ved forordning (EF) nr. 1498/98 ⁽²⁾, særlig artikel 4, stk. 1, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I forordning (EF) nr. 3223/94 fastsættes som følge af gennemførelsen af resultaterne af de multilaterale handelsforhandlinger under Uruguay-runden kriterierne for Kommissionens fastsættelse af de faste værdier ved import fra tredjelande for de produkter og perioder, der er anført i nævnte forordnings bilag.

- (2) Ved anvendelse af ovennævnte kriterier skal de faste importværdier fastsættes på de niveauer, der findes i bilaget til nærværende forordning —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

De faste importværdier, der er omhandlet i artikel 4 i forordning (EF) nr. 3223/94, fastsættes som anført i tabellen i bilaget.

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft den 15. januar 2003.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 14. januar 2003.

På Kommissionens vegne
J. M. SILVA RODRÍGUEZ
Generaldirektør for landbrug

⁽¹⁾ EFT L 337 af 24.12.1994, s. 66.

⁽²⁾ EFT L 299 af 1.11.2002, s. 17.

BILAG

til Kommissionens forordning af 14. januar 2003 om faste importværdier med henblik på fastsættelsen af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager

(EUR/100 kg)

KN-kode	Tredjelandskode ⁽¹⁾	Fast importværdi
0702 00 00	052	70,5
	204	47,3
	212	104,8
	999	74,2
0707 00 05	052	137,3
	220	166,2
	628	151,4
	999	151,6
0709 10 00	220	91,4
	999	91,4
0709 90 70	052	90,4
	204	165,3
	999	127,9
0805 10 10, 0805 10 30, 0805 10 50	052	47,1
	204	56,5
	212	52,0
	220	48,8
	999	51,1
0805 20 10	204	83,5
	999	83,5
0805 20 30, 0805 20 50, 0805 20 70, 0805 20 90	052	62,5
	220	54,6
	464	142,2
	624	80,4
	999	84,9
0805 50 10	052	73,3
	220	80,7
	600	77,4
	999	77,1
0808 10 20, 0808 10 50, 0808 10 90	060	43,3
	400	98,6
	404	101,5
	720	127,9
	999	92,8
	0808 20 50	052
	400	115,9
	528	82,9
	720	48,6
	999	93,1

⁽¹⁾ Den statistiske landefortegnelse, der er fastsat i Kommissionens forordning (EF) nr. 2020/2001 (EFT L 273 af 16.10.2001, s. 6).
Koden »999« repræsenterer »anden oprindelse«.

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDETS DIREKTIV 2002/92/EF

af 9. december 2002

om forsikringsformidling

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 47, stk. 2, og artikel 55,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Forsikrings- og genforsikringsformidlere spiller en central rolle i forbindelse med salget af forsikrings- og genforsikringsprodukter i Fællesskabet.
- (2) Et første skridt for at lette udøvelsen af etableringsfriheden og den frie udveksling af tjenesteydelser for forsikringsagenter og forsikringsmæglere blev taget med Rådets direktiv 77/92/EØF af 13. december 1976 om foranstaltninger med henblik på at lette den faktiske udøvelse af etableringsfriheden og den fri udveksling af tjenesteydelser inden for virksomhed som forsikringsagent eller forsikringsmægler (ex gruppe 630 CITI), herunder navnlig overgangsforanstaltninger for disse former for virksomhed ⁽⁴⁾.
- (3) Direktiv 77/92/EØF skulle finde anvendelse, indtil forskrifter om samordning af de enkelte medlemsstaters bestemmelser vedrørende adgang til og udøvelse af virksomhed som forsikringsagent og forsikringsmægler trådte i kraft.
- (4) Kommissionens henstilling 92/48/EØF af 18. december 1991 om forsikringsmæglere ⁽⁵⁾ er stort set blevet fulgt af medlemsstaterne og har bidraget til at sikre indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes bestemmelser om de faglige kvalifikationskrav til og registrering af forsikringsformidlere.
- (5) Der er dog stadig betydelige forskelle mellem medlemsstaternes bestemmelser, hvilket skaber hindringer for mulighederne for at optage og udøve forsikrings- og genforsikringsformidling på det indre marked. Direktiv 77/92/EØF bør derfor erstattes af et nyt direktiv.
- (6) Forsikrings- og genforsikringsformidlere bør kunne benytte traktatens bestemmelser om etableringsfrihed og fri udveksling af tjenesteydelser.
- (7) Forsikringsformidlers manglende mulighed for at udøve deres virksomhed frit i hele Fællesskabet hæmmer det indre forsikringsmarkeds rette funktion.
- (8) En samordning af medlemsstaternes bestemmelser om faglige kvalifikationskrav til og registrering af personer, der optager og udøver forsikringsformidling, kan derfor både bidrage til virkeliggørelsen af det indre marked for finansielle tjenesteydelser og til forbedringen af forbrugerbeskyttelsen på dette felt.
- (9) Forskellige typer personer og institutioner, f.eks. agenter, mæglere og kombinerede udbydere af bank- og forsikringsydelser (»bancassurance«), kan formidle tilbud om forsikringsprodukter. Lige behandling af udbyderne og forbrugerbeskyttelse forudsætter, at alle disse personer og institutioner er omfattet af dette direktiv.
- (10) Dette direktiv indeholder en definition af »bundne forsikringsformidlere«, som tager hensyn til kendetegnene ved visse markeder i medlemsstaterne, og som har som formål at opstille registreringsbetingelser, der kan anvendes på disse formidlere. Denne definition er ikke til hinder for, at der i medlemsstaterne findes begreber svarende til dette, og som omfatter forsikringsformidlere, der handler for og på vegne af et forsikringsselskab under dettes fulde ansvar, men som er bemyndiget til at opkræve præmier eller beløb til kunden i overensstemmelse med de bestemmelser for finansiel garanti, der er opstillet i dette direktiv.
- (11) Dette direktiv bør finde anvendelse på enhver person, hvis virksomhed består i at levere forsikringsformidlerydelse til tredjemand på erhvervmæssigt grundlag mod et vederlag enten i form af penge eller i en anden form for aftalt økonomisk fordel, der er knyttet til disse ydelser.
- (12) Anvendelsesområdet bør ikke omfatte personer inden for andre erhverv, f.eks. skatteekspertes eller revisorer, som rådgiver om forsikringsdækning lejlighedsvis i forbindelse med udøvelsen af denne anden erhvervsaktivitet, eller personer, der blot formidler generelle oplysninger om forsikringsprodukter, når formålet ikke er at bistå kunden med at indgå eller opfylde en forsikrings- eller genforsikringsaftale og heller ikke erhvervmæssig administration af et forsikrings- eller genforsikringsselskabs skadestilfælde eller taksation eller skadesafregning.

⁽¹⁾ EFT C 29 E af 30.1.2001, s. 245.

⁽²⁾ EFT C 221 af 7.8.2001, s. 121.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 14.11.2001 (EFT C 140 E af 13.6.2002, s. 167), Rådets fælles holdning af 18.3.2002 (EFT C 145 E af 18.6.2002, s. 1) og Europa-Parlamentets afgørelse af 13.6.2002 (endnu ikke offentliggjort i EFT). Rådets afgørelse af 28.6.2002.

⁽⁴⁾ EFT L 26 af 31.1.1977, s. 14. Senest ændret ved tiltrædelsesakten af 1994.

⁽⁵⁾ EFT L 19 af 28.1.1992, s. 32.

- (13) Dette direktiv bør ikke finde anvendelse på personer, der udøver forsikringsformidling som accessorisk virksomhed under visse, nøje fastlagte betingelser.
- (14) Forsikrings- og genforsikringsformidlere bør registreres hos den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor de har deres bopæl eller hovedkontor, forudsat at de opfylder strenge faglige krav til deres kompetence, gode omdømme, erhvervsansvarsforsikring og finansielle kapacitet.
- (15) Registreringen bør give forsikrings- og genforsikringsformidlere ret til at udøve deres virksomhed i andre medlemsstater i henhold til principperne om etableringsfrihed og fri udveksling af tjenesteydelser, forudsat at der har fundet behørig underretning sted mellem de kompetente myndigheder.
- (16) Der er behov for passende sanktioner over for personer, der udøver forsikrings- eller genforsikringsformidling uden at være registreret, over for forsikrings- eller genforsikringsselskaber, som gør brug af ydelser fra ikke-registrerede formidlere og over for formidlere, der ikke opfylder de bestemmelser, medlemsstaterne vedtager til gennemførelse af dette direktiv.
- (17) Samarbejde og informationsudveksling mellem de kompetente myndigheder er afgørende for at beskytte forbrugerne og sikre et sundt forsikrings- og genforsikringsformidlererhverv på det indre marked.
- (18) Det er afgørende for forbrugeren at vide, om den formidler, han har med at gøre, yder rådgivning om produkter fra en bred vifte af forsikringsselskaber eller om produkter, der udbydes af et begrænset antal forsikringsselskaber.
- (19) Dette direktiv bør præcisere forsikringsformidlers pligt til at give kunderne information. En medlemsstat kan i den forbindelse opretholde eller vedtage strengere bestemmelser, der uanset formidlernes bopælssted kan pålægges forsikringsformidlere, som udøver deres forsikringsformidlevirksomhed på dens område, såfremt disse strengere bestemmelser er i overensstemmelse med fællesskabsretten, herunder Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked («direktivet om elektronisk handel»⁽¹⁾).
- (20) Erklærer formidleren, at han yder rådgivning om produkter fra en bred vifte af forsikringsselskaber, bør han gennemføre en objektiv og tilstrækkelig bred analyse af de på markedet disponible produkter. Derudover bør alle formidlere redegøre for bevæggrundene for den rådgivning, de yder.
- (21) Der er mindre behov for at kræve, at denne information gives, hvis forbrugeren er et selskab, der ønsker genforsikring eller forsikring af kommercielle og industrielle risici.
- (22) Der er behov for hensigtsmæssige og effektive klage- og tvistbilæggelsesprocedurer i medlemsstaterne med henblik på bilæggelse af tvister mellem forsikringsformidlere og deres kunder, i givet fald ved brug af eksisterende procedurer.
- (23) Uden at dette berører kundernes ret til at indbringe sag for domstolene, bør medlemsstaterne tilskynde offentlige eller private organer til udenretslig bilæggelse af tvister til at indgå i et samarbejde med henblik på løsningen af grænseoverskridende tvister. Et resultat af dette samarbejde kunne især være at give forbrugeren mulighed for at indgive klage over forsikringsformidlere, der er etableret i en anden medlemsstat, ved de udenretslige organer i det land, hvor forbrugeren har bopæl. Oprettelsen af FIN-NET giver forbrugerne øget bistand, når de bruger grænseoverskridende tjenester. I procedurebestemmelserne tages der hensyn til Kommissionens henstilling 98/257/EF af 30. marts 1998 om de principper, der finder anvendelse på organer med ansvar for udenretslig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet⁽²⁾.
- (24) Direktiv 77/92/EØF bør derfor ophæves —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER

Artikel 1

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv fastsætter regler for, hvordan fysiske og juridiske personer, der er eller ønsker at blive etableret i en medlemsstat, kan optage og udøve forsikrings- og genforsikringsformidling.
2. Dette direktiv finder ikke anvendelse på personer, som udøver forsikringsformidling, når alle følgende betingelser er opfyldt:
  - a) Forsikringsaftalen forudsætter kun viden om den forsikringsdækning, der tilbydes.
  - b) Forsikringsaftalen er ikke en livsforsikringsaftale.
  - c) Forsikringsaftalen omfatter ingen ansvarsdækning.
  - d) Den pågældende person udøver ikke forsikringsformidling som hovederhverv.

⁽¹⁾ EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 115 af 17.4.1998, s. 31.

- e) Forsikringen udgør et supplement til det produkt eller den tjenesteydelse, som leveres af en given leverandør, såfremt forsikringen dækker:
- i) risikoen for driftsfejl ved, tab eller beskadigelse af varer leveret af den pågældende leverandør, eller
  - ii) tab eller beskadigelse af bagage og andre risici i tilknytning til en rejse bestilt hos den pågældende leverandør, uanset om forsikringen omfatter livs- eller ansvarsforsikring, forudsat at dækningen er accessorisk i forhold til hoveddækningen vedrørende risici i tilknytning til denne rejse.
- f) Det årlige præmiebeløb overstiger ikke 500 EUR, og forsikringsaftalens løbetid inklusive forlængelser overstiger ikke fem år.

3. Dette direktiv finder ikke anvendelse på forsikrings- og genforsikringsformidlerydelser, der leveres i forbindelse med risici og forpligtelser uden for Fællesskabet.

Dette direktiv berører ikke en medlemsstats lovgivning om forsikringsformidling, der udøves af forsikrings- og genforsikringsformidlere, som er etableret i et tredjeland, og som leverer ydelser på denne medlemsstats område ifølge princippet om fri udveksling af tjenesteydelser, forudsat at der sikres ligebehandling af alle personer, som udøver eller har tilladelse til at udøve forsikringsformidling på dette marked.

Dette direktiv vedrører hverken forsikringsformidling, der udøves i tredjelande, eller virksomhed, som Fællesskabets forsikrings- eller genforsikringsselskaber, som defineret i Rådets første direktiv 73/239/EØF af 24. juli 1973 om samordning af de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om adgang til udøvelse af direkte forsikringsvirksomhed bortset fra livsforsikring⁽¹⁾ og Rådets første direktiv 79/267/EØF af 5. marts 1979 om samordning af de administrativt og ved lov fastsatte bestemmelser om adgang til og udøvelse af direkte livsforsikringsvirksomhed⁽²⁾, udøver i tredjelande via forsikringsformidlere.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »forsikringsselskab«: et selskab, som har opnået administrativ tilladelse i overensstemmelse med artikel 6 i direktiv 73/239/EØF eller artikel 6 i direktiv 79/267/EØF
- 2) »genforsikringsselskab«: et selskab, bortset fra et forsikringsselskab eller tredjelandsforsikringsselskab, hvis hovedvirksomhed er at overtage risici, der afgives af et forsikringsselskab, et tredjelandsforsikringsselskab eller af andre genforsikringsselskaber

- 3) »forsikringsformidling«: virksomhed, der består i at forelægge, foreslå eller udføre det indledende arbejde i forbindelse med indgåelse af forsikringsaftaler eller at indgå sådanne aftaler eller at medvirke ved administrationen og opfyldelsen af sådanne aftaler, navnlig i skadestilfælde.

Udøves sådan virksomhed af forsikringsselskaber eller af ansatte i forsikringsselskaber, der handler på forsikringsselskabets ansvar, anses det ikke for forsikringsformidling.

Virksomhed, der består i lejlighedsvis rådgivning om forsikring i forbindelse med udøvelsen af anden erhvervsvirksomhed, anses heller ikke for forsikringsformidling, når formålet ikke er at bistå kunden med at indgå eller opfylde en forsikringsaftale eller erhvervsmæssig administration af et forsikringsselskabs skadestilfælde eller taksation eller skadesafregning

- 4) »genforsikringsformidling«: virksomhed, der består i at forelægge, foreslå eller udføre det indledende arbejde i forbindelse med indgåelse af genforsikringsaftaler eller at indgå sådanne aftaler eller at medvirke ved administrationen og opfyldelsen af sådanne aftaler, navnlig i skadestilfælde.

Udøves sådan virksomhed af genforsikringsselskaber eller af ansatte i genforsikringsselskaber, der handler på genforsikringsselskabets ansvar, anses det ikke for genforsikringsformidling.

Virksomhed, der består i lejlighedsvis rådgivning om genforsikring i forbindelse med udøvelsen af anden erhvervsvirksomhed, anses heller ikke for genforsikringsformidling, når formålet ikke er at bistå kunden med at indgå eller opfylde en genforsikringsaftale eller erhvervsmæssig administration af et genforsikringsselskabs skadestilfælde eller taksation eller skadesafregning

- 5) »forsikringsformidler«: en fysisk eller juridisk person, der mod vederlag optager eller udøver forsikringsformidling
- 6) »genforsikringsformidler«: en fysisk eller juridisk person, der mod vederlag optager eller udøver genforsikringsformidling
- 7) »bunden forsikringsformidler«: enhver person, der formidler forsikringer på vegne af et eller flere forsikringsselskaber, hvis forsikringsprodukterne ikke konkurrerer indbyrdes, men som ikke opkræver præmier eller beløb til kunden, og som udelukkende handler på forsikringsselskabernes ansvar for så vidt angår deres respektive produkter.

⁽¹⁾ EFT L 228 af 16.8.1973, s. 3. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/13/EF (EFT L 77 af 20.3.2002, s. 17).

⁽²⁾ EFT L 63 af 13.3.1979, s. 1. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/12/EF (EFT L 77 af 20.3.2002, s. 11).

Ved en bunden forsikringsformidler forstås også en person, der handler på et eller flere forsikringsselskabers ansvar for så vidt angår deres respektive produkter, og som udøver forsikringsformidling i tilknytning til sit hovederhverv, hvis forsikringen udgør et supplement til varer eller tjenesteydelser, der leveres i forbindelse med dette hovederhverv, og den pågældende person ikke opkræver præmier eller beløb til kunden

- 8) »store risici«: risici som fastsat i artikel 5, litra d), i direktiv 73/239/EØF
- 9) »hjemland«:
- Hvis formidleren er en fysisk person: den medlemsstat, hvor formidleren har sin bopæl, og hvor han driver virksomhed.
  - Hvis formidleren er en juridisk person: den medlemsstat, hvor den juridiske person har sit vedtægtsmæssige hjemsted, eller, hvis den i henhold til denne medlemsstats lovgivning ikke har noget vedtægtsmæssigt hjemsted, den medlemsstat, hvor dens hovedkontor er beliggende
- 10) »værtsland«: den medlemsstat, hvor forsikrings- eller genforsikringsformidleren har en filial eller leverer tjenesteydelser
- 11) »kompetente myndigheder«: de myndigheder, som hver enkelt medlemsstat udpeger i henhold til artikel 7
- 12) »varigt medium«: en indretning, der sætter kunden i stand til at lagre oplysninger, sendt til ham personligt, på en måde, der muliggør senere konsultation i en periode, som er afpasset efter oplysningernes formål, og som giver mulighed for uændret gengivelse af de lagrede oplysninger.

Varigt medium omfatter eksempelvis disketter, cd-rom'er, dvd'er og harddisken på kundens computer, hvorpå den elektroniske post lagres, men omfatter ikke internetsteder, medmindre sådanne websteder opfylder kriterierne i første afsnit.

KAPITEL II

REGISTRERINGSKRAV

Artikel 3

Registrering

- Forsikrings- og genforsikringsformidlere skal i deres hjemland registreres hos en kompetent myndighed som defineret i artikel 7, stk. 2.

Uanset første afsnit kan medlemsstaterne fastsætte, at forsikrings- og genforsikringsselskaber og andre organer kan samarbejde med de kompetente myndigheder med henblik på registrering af forsikrings- og genforsikringsformidlere og i forbindelse med anvendelsen af kravene i artikel 4 på sådanne

formidlere. Navnlig kan bundne forsikringsformidlere registreres hos et forsikringsselskab eller en sammenslutning af forsikringsselskaber under en kompetent myndigheds kontrol.

Medlemsstaterne er ikke forpligtet til at anvende kravet i første og andet afsnit på alle de fysiske personer, som arbejder i et selskab, og som udøver forsikrings- eller genforsikringsformidling.

For så vidt angår juridiske personer registrerer medlemsstaterne disse og anfører endvidere i registret navnene på de fysiske personer i ledelsen, der er ansvarlige for forsikringsformidlingen.

- Medlemsstaterne kan oprette mere end ét register for forsikrings- og genforsikringsformidlere, forudsat at de fastlægger kriterier for, hvordan formidlerne skal registreres.

Medlemsstaterne sikrer, at der oprettes ét kontaktsted, der giver nem og hurtig adgang til oplysninger fra de forskellige registre, der oprettes elektronisk og opdateres løbende. Dette kontaktsted skal desuden indeholde oplysningerne om hver medlemsstats kompetente myndigheder, jf. stk. 1, første afsnit. Det skal endvidere fremgå af registrene, i hvilket land eller hvilke lande de enkelte formidlere udøver virksomhed i henhold til bestemmelserne om etableringsfrihed eller fri udveksling af tjenesteydelser.

- Medlemsstaterne sikrer, at registreringen af forsikrings- og genforsikringsformidlere, herunder bundne forsikringsformidlere, gøres betinget af, at de opfylder de faglige kvalifikationskrav i artikel 4.

Medlemsstaterne sikrer også, at forsikrings- og genforsikringsformidlere, herunder bundne forsikringsformidlere, som ikke længere opfylder disse krav, slettes af registeret. Den kompetente myndighed efterprøver regelmæssigt, om betingelserne for registreringen fortsat er opfyldt. Hvis det er nødvendigt, underretter hjemlandet på enhver egnet måde værtslandet om en sådan slettelse af registret.

- De kompetente myndigheder kan udstede et bevis til forsikrings- eller genforsikringsformidlere, således at alle interesserede parter ved konsultation af de i stk. 2 omhandlede registre kan kontrollere, at formidlerne er behørigt registreret.

Dette bevis skal mindst indeholde de i artikel 12, stk. 1, litra a) og b), omhandlede oplysninger og, hvis det drejer sig om en juridisk person, navnet eller navnene på den eller de fysiske personer, der er nævnt i stk. 1, fjerde afsnit, i nærværende artikel.

Medlemsstaterne skal kræve, at beviset returneres til den udstedende kompetente myndighed, når forsikrings- eller genforsikringsformidleren ophører med at være registreret.

- Registrerede forsikrings- og genforsikringsformidlere skal kunne optage og udøve forsikrings- og genforsikringsformidling i Fællesskabet i henhold til bestemmelserne om etableringsfrihed og fri udveksling af tjenesteydelser.

6. Medlemsstaterne skal sikre, at forsikrings-selskaberne kun benytter forsikrings- og genforsikringsformidlere fra registrerede forsikrings- og genforsikringsformidlere og de i artikel 1, stk. 2, omhandlede personer.

Artikel 4

Faglige kvalifikationskrav

1. Forsikrings- og genforsikringsformidlere skal besidde passende viden og kunnen som fastsat af formidlerens hjemland.

Hjemlandet kan tilpasse kravene til viden og kunnen efter forsikrings- og genforsikringsformidlerens virksomhed og de aftaler, der formidles, særlig hvis formidleren har et andet hovederhverv end forsikringsformidling. I disse tilfælde må formidleren kun udøve forsikringsformidling, hvis en forsikringsformidler, der opfylder betingelserne i denne artikel, eller et forsikrings-selskab påtager sig det fulde ansvar for hans handlinger.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at forsikrings-selskabet i forbindelse med de i artikel 3, stk. 1, andet afsnit, omhandlede tilfælde skal kontrollere, at de pågældende formidlers viden og kunnen er i overensstemmelse med kravene i første afsnit i nærværende stykke, og om nødvendigt tilbyde sådanne formidlere en uddannelse, der modsvarer kravene i forbindelse med de aftaler, de formidler.

Medlemsstaterne er ikke forpligtet til at anvende kravet i første afsnit på alle de fysiske personer i et selskab, der udøver forsikrings- eller genforsikringsformidling. Medlemsstaterne sikrer, at en rimelig del af de personer i ledelsen i sådanne selskaber, der er ansvarlige for formidling af forsikringsprodukter, samt alle andre personer, som er direkte beskæftiget med forsikrings- eller genforsikringsformidling, godtgør, at de besidder den viden og kunnen, der er nødvendig for udførelsen af deres opgaver.

2. Forsikrings- og genforsikringsformidlere skal have et godt omdømme. De skal som et minimum have en ren straffeattest eller en anden tilsvarende national attest for så vidt angår alvorlige strafbare handlinger i forbindelse med formueforbrydelser eller anden kriminalitet vedrørende finansielle aktiviteter, og de må ikke tidligere have været erklæret konkurs, medmindre de er blevet rehabiliteret efter national lovgivning.

Medlemsstaterne kan i henhold til artikel 3, stk. 1, andet afsnit, tillade, at forsikrings-selskabet undersøger forsikringsformidlers omdømme.

Medlemsstaterne er ikke forpligtet til at anvende kravet i første afsnit på alle de fysiske personer i et selskab, som udøver forsikrings- og genforsikringsformidling. Medlemsstaterne sikrer imidlertid, at ledelsen i sådanne selskaber og alle ansatte, som er direkte beskæftiget med forsikrings- eller genforsikringsformidling, opfylder kravet.

3. Forsikrings- og genforsikringsformidlere skal have en erhvervsansvarsforsikring eller en anden tilsvarende garanti, der dækker hele Fællesskabets område, mod erstatningsansvar for pligtforsømmelse på mindst 1 000 000 EUR pr. skadestilfælde og på sammenlagt 1 500 000 EUR for alle skadestilfælde i løbet af et år, medmindre en sådan forsikring eller tilsvarende garanti i forvejen ydes af et forsikrings- eller genforsikrings-selskab eller et andet selskab, på hvis vegne forsikrings- eller genforsikringsformidleren handler eller er bemyndiget til at handle, eller medmindre et sådant selskab har påtaget sig det fulde ansvar for formidlerens handlinger.

4. Medlemsstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger for at beskytte kunderne mod forsikringsformidlers manglende evne til at overføre præmiebeløbet til forsikrings-selskabet eller til at overføre erstatningsbeløbet eller en bonus til den forsikrede.

Disse foranstaltninger skal antage en eller flere af følgende former:

- a) bestemmelser fastsat ved lov eller aftale, hvorefter penge betalt af kunden til formidleren betragtes som værende betalt til selskabet, hvorimod penge betalt af selskabet til formidleren ikke betragtes som værende betalt til kunden, før kunden faktisk modtager dem
- b) et krav til forsikringsformidlere om, at de skal have en finansiell kapacitet, der til enhver tid skal være på 4 % af de samlede modtagne årlige præmiebeløb, dog mindst 15 000 EUR
- c) et krav om, at kundens betroede midler skal overføres via strengt adskilte klientkonti, og at disse konti ikke må benyttes til at fyldestgøre andre kreditorer i tilfælde af konkurs
- d) et krav om, at der skal oprettes en garantifond.

5. Udøvelse af forsikrings- og genforsikringsformidling forudsætter, at de faglige kvalifikationskrav i denne artikel til enhver tid er opfyldt.

6. Medlemsstaterne kan skærpe eller supplere kravene i denne artikel for forsikrings- og genforsikringsformidlere, der er registreret på deres område.

7. De i stk. 3 og 4 omhandlede beløb revideres regelmæssigt for at tage hensyn til udviklingen i det europæiske forbrugerprisindeks, der offentliggøres af Eurostat. Den første revision finder sted fem år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden, og de følgende revisioner finder sted fem år efter den foregående revision.

Der sker en automatisk tilpasning af beløbene, ved at grundbeløbet i euro forhøjes med den procentvise ændring af ovennævnte indeks for perioden fra datoen for dette direktivs ikrafttræden til datoen for den første revision eller fra datoen for den seneste revision til den nye revision og rundes op til nærmeste hele euro.

*Artikel 5***Beskyttelse af erhvervede rettigheder**

Medlemsstaterne kan bestemme, at personer, som før 1. september 2000 udøvede forsikringsformidling, var optaget i et register og havde et uddannelses- og erfaringsniveau, som kan sidestilles med det niveau, der kræves i dette direktiv, automatisk optages i det register, der skal oprettes, når kravene i artikel 4, stk. 3 og 4, er opfyldt.

*Artikel 6***Underretning om etablering og levering af tjenesteydelser i andre medlemsstater**

1. En forsikrings- eller genforsikringsformidler, der agter at udøve virksomhed for første gang i en eller flere medlemsstater i henhold til bestemmelserne om fri udveksling af tjenesteydelser eller bestemmelserne om etableringsfrihed, underretter hjemlandets kompetente myndigheder herom.

Senest en måned efter denne underretning meddeler disse kompetente myndigheder de kompetente myndigheder i de værtslande, der måtte ønske det, at forsikrings- eller genforsikringsformidleren agter at udøve virksomhed, og underretter samtidig den pågældende formidler herom.

Forsikrings- eller genforsikringsformidleren kan påbegynde sin virksomhed en måned efter den dato, hvor han af hjemlandets kompetente myndigheder er blevet underrettet om den meddelelse, der er omhandlet i andet afsnit. Formidleren kan dog påbegynde sin virksomhed straks, hvis værtslandet ikke ønsker at blive underrettet herom.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen, om de ønsker at blive underrettet i overensstemmelse med stk. 1. Kommissionen underretter derpå de øvrige medlemsstater herom.

3. Værtslandets kompetente myndigheder kan træffe alle nødvendige foranstaltninger for på passende måde at offentliggøre, hvilke betingelser der af samfundsmæssige hensyn stilles for udøvelse af forsikringsformidling på værtslandets område.

*Artikel 7***Kompetente myndigheder**

1. Medlemsstaterne udpeger de kompetente myndigheder, som har til opgave at sikre gennemførelsen af dette direktiv. De underretter Kommissionen herom med angivelse af en eventuel kompetencefordeling.

2. De i stk. 1 omhandlede myndigheder skal være enten offentlige myndigheder eller organer, der er anerkendt i den nationale lovgivning eller anerkendt af en offentlig myndighed, som udtrykkeligt har beføjelse hertil efter den anden lovgivning. De må ikke være forsikrings- eller genforsikringsselskaber.

3. De kompetente myndigheder skal have alle de beføjelser, der er nødvendige for at varetage deres opgaver. Hvis der er to eller flere kompetente myndigheder på en medlemsstats område, sørger medlemsstaten for at fremme et tæt samarbejde mellem dem, så de er i stand til at varetage deres respektive opgaver effektivt.

*Artikel 8***Sanktioner**

1. Medlemsstaterne indfører passende sanktioner over for enhver person, der udøver forsikrings- eller genforsikringsformidling uden at være registreret i en medlemsstat, og som ikke er omfattet af artikel 1, stk. 2.

2. Medlemsstaterne indfører passende sanktioner over for forsikringsselskaber eller genforsikringsselskaber, der benytter forsikrings- eller genforsikringsformidlere, som ikke er registreret i en medlemsstat, og som ikke er omfattet af artikel 1, stk. 2.

3. Medlemsstaterne indfører passende sanktioner over for forsikrings- eller genforsikringsformidlere, som ikke opfylder de bestemmelser, medlemsstaterne har vedtaget til gennemførelse af dette direktiv.

4. Dette direktiv berører ikke værtslandets beføjelse til at træffe passende forholdsregler med henblik på at forebygge eller straffe uregelmæssigheder begået på dets område, som strider mod love eller administrative bestemmelser, der er vedtaget af samfundsmæssige hensyn. Dette omfatter ret til at forhindre forsikrings- eller genforsikringsformidlere, der overtræder bestemmelserne, i at påbegynde yderligere virksomhed på dets område.

5. Enhver truffen forholdsregel, hvorved der pålægges sanktioner eller fastsættes begrænsninger for en forsikrings- eller genforsikringsformidlers virksomhed, skal være behørigt begrundet og skal meddeles den pågældende formidler. Enhver sådan forholdsregel skal kunne prøves ved domstolene i den medlemsstat, hvor den er truffet.

*Artikel 9***Udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne**

1. De kompetente myndigheder i de forskellige medlemsstater samarbejder for at sikre, at dette direktiv anvendes korrekt.

2. De kompetente myndigheder udveksler oplysninger om forsikrings- og genforsikringsformidlere, der er blevet pålagt en sanktion, jf. artikel 8, stk. 3, eller som er blevet omfattet af en forholdsregel, jf. artikel 8, stk. 4, som vil kunne føre til sletning af registret over disse formidlere. Desuden kan en kompetent myndighed efter anmodning fra en anden kompetent myndighed udveksle enhver relevant oplysning med denne.

3. Enhver, der modtager eller videregiver oplysninger i henhold til dette direktiv, har tavshedspligt som fastsat i artikel 16 i Rådets direktiv 92/49/EØF af 18. juni 1992 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte forsikringsvirksomhed bortset fra livsforsikring og om ændring af direktiv 73/239/EØF og 88/357/EØF (tredje skadesforsikringsdirektiv) ⁽¹⁾ og i artikel 15 i Rådets direktiv 92/96/EØF af 10. november 1992 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte livsforsikringsvirksomhed og om ændring af direktiv 79/267/EØF og 90/619/EØF (tredje livsforsikringsdirektiv) ⁽²⁾.

Artikel 10

Klage

Medlemsstaterne sikrer, at der indføres procedurer, hvorved kunder og andre berørte parter, navnlig forbrugerorganisationer, kan indbringe klager over forsikrings- og genforsikringsformidlere. I alle tilfælde skal klager besvares.

Artikel 11

Udenretslig bilæggelse af tvister

1. Medlemsstaterne tilskynder til, at der indføres hensigtsmæssige, effektive udenretslige klage- og tvistbilæggelsesprocedurer i forbindelse med tvister mellem forsikringsformidlere og deres kunder, hvor det er hensigtsmæssigt ved brug af eksisterende organer.
2. Medlemsstaterne tilskynder disse organer til at samarbejde om bilæggelse af grænseoverskridende tvister.

KAPITEL III

INFORMATIONSKRAV FOR FORSIKRINGSFORMIDLERE

Artikel 12

Forsikringsformidlerens informationspligt

1. Inden indgåelse af enhver ny forsikringsaftale og om nødvendigt i forbindelse med ændring eller fornyelse af aftalen skal en forsikringsformidler mindst give kunden information om følgende:
  - a) navn og adresse
  - b) hvilket register han er optaget i, og hvordan det kan kontrolleres, at han er registreret
  - c) om han har en direkte eller indirekte andel på over 10 % af stemmerettighederne eller kapitalen i et bestemt forsikrings-selskab
  - d) om et bestemt forsikringsselskab eller moderselskabet til et bestemt forsikringsselskab har en direkte eller indirekte andel på over 10 % af stemmerettighederne eller kapitalen i forsikringsformidlerselskabet

⁽¹⁾ EFT L 228 af 11.8.1992, s. 1. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/64/EF (EFT L 290 af 17.11.2000, s. 27).

⁽²⁾ EFT L 360 af 9.12.1992, s. 1. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/64/EF.

- e) de i artikel 10 omhandlede procedurer, hvorefter kunder og andre berørte parter kan indbringe klager over forsikringsformidlere, samt i givet fald de i artikel 11 omhandlede udenretslige klage- og tvistbilæggelsesprocedurer.

Desuden skal forsikringsformidleren i forbindelse med den aftale, der tilbydes, meddele kunden:

- i) om han yder rådgivning på basis af forpligtelsen i stk. 2 til at foretage en objektiv analyse, eller
- ii) om han har en kontraktlig forpligtelse til udelukkende at benytte et eller flere forsikringsselskaber. I så fald skal han efter anmodning fra kunden meddele navnene på disse forsikringsselskaber, eller
- iii) om han ikke har en kontraktlig forpligtelse til udelukkende at benytte et eller flere forsikringsselskaber og ikke yder rådgivning på basis af forpligtelsen i stk. 2 til at foretage en objektiv analyse. I så fald skal han efter anmodning fra kunden meddele navnene på de forsikringsselskaber, han kan benytte og faktisk benytter.

Hvor bestemte oplysninger kun skal gives efter anmodning fra kunden, underrettes denne om retten til at anmode om disse oplysninger.

2. Når forsikringsformidleren meddeler kunden, at han yder rådgivning på basis af en objektiv analyse, er han forpligtet til at yde denne rådgivning på grundlag af en analyse af et så stort antal af de på markedet disponible forsikringsaftaler, at han er i stand til ud fra faglige kriterier at rådgive kunden om, hvilken forsikringsaftale der ville være egnet til at opfylde hans behov.

3. Inden en konkret forsikringsaftale indgås, formulerer forsikringsformidleren, navnlig på basis af kundens egne oplysninger, som et minimum kundens krav og behov og begrundet samtidig den rådgivning, kunden får vedrørende en bestemt forsikringsaftale. Disse oplysninger afpasses efter kompleksiteten af den forsikringsaftale, der foreslås.

4. Forsikringsformidlere, der udøver virksomhed i forbindelse med forsikring af store risici, er ikke forpligtet til at give den i stk. 1, 2 og 3 omhandlede information; det samme gælder genforsikringsformidlere.

5. Medlemsstaterne kan opretholde eller indføre bestemmelser om strengere krav til den i stk. 1 omhandlede information, forudsat at disse bestemmelser er forenelige med fællesskabsretten.

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om de bestemmelser, de opretholder eller indfører som omhandlet i første afsnit.

For på enhver hensigtsmæssig måde at skabe en høj grad af gennemsigtighed sikrer Kommissionen, at de oplysninger, den modtager om medlemsstaternes bestemmelser, også gøres tilgængelige for forbrugere og forsikringsformidlere.

Artikel 13

Informationskrav

1. Enhver form for information til kunderne i henhold til artikel 12 skal gives:

- a) på papir eller på et andet varigt medium, der er til rådighed og tilgængeligt for kunden
- b) på en tydelig og nøjagtig måde, der er forståelig for kunden
- c) på et officielt sprog i den medlemsstat, hvor forpligtelsen indgås, eller ethvert andet sprog, som aftales mellem parterne.

2. Uanset stk. 1, litra a), kan den i artikel 12 omhandlede information gives mundtligt, når kunden anmoder om det, eller når øjeblikkelig dækning er nødvendig. I dette tilfælde skal informationen gives til kunden i overensstemmelse med stk. 1 umiddelbart efter indgåelsen af forsikringsaftalen.

3. I tilfælde af telefonsalg skal forudgående information, som gives til kunden, være i overensstemmelse med fællesskabsreglerne for fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Desuden skal informationen gives til kunden i overensstemmelse med stk. 1 umiddelbart efter indgåelsen af forsikringsaftalen.

KAPITEL IV

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 14

Ret til domstolsprøvelse

Medlemsstaterne sikrer, at alle afgørelser, der træffes over for en forsikrings- eller genforsikringsformidler eller et forsikrings-selskab i henhold til de love og administrative bestemmelser, der vedtages i overensstemmelse med dette direktiv, kan prøves ved domstolene.

Artikel 15

Ophævelse af direktiv

Direktiv 77/92/EØF ophæves med virkning fra den dato, der er anført i artikel 16, stk. 1.

Artikel 16

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest 15. januar 2005. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv. Denne meddelelse skal indeholde en oversigt over, hvilke nationale bestemmelser der svarer til bestemmelserne i dette direktiv.

Artikel 17

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 18

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 9. december 2002.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

H. C. SCHMIDT

Formand

II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 29. november 2002

om opstilling af reviderede miljökriterier for tildeling af Fællesskabets miljømærke til opvaske-
midler til opvaskemaskiner og om ændring af beslutning 1999/427/EF

(meddelt under nummer K(2002) 4632)

(EØS-relevant tekst)

(2003/31/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1980/2000 af 17. juli 2000 om en revideret ordning for tildeling af et EF-miljømærke⁽¹⁾, særlig artikel 6, stk. 1, andet afsnit, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I forordning (EF) nr. 1980/2000 fastsættes det, at Fællesskabets miljømærke kan tildeles et produkt, som besidder egenskaber, der giver det mulighed for i væsentlig grad at bidrage til forbedringer i forbindelse med vigtige miljøforhold.
- (2) Forordning (EF) nr. 1980/2000 foreskriver, at der fastsættes specifikke miljømærkekriterier for hver produktgruppe.
- (3) Den foreskriver endvidere, at miljømærkekriterierne og de krav til vurdering og verifikation, der er knyttet til kriterierne, skal gennemgås i god tid inden udløbet af gyldighedsperioden for de kriterier, der er specificeret for hver produktgruppe.
- (4) De miljökriterier, der blev fastsat i Kommissionens beslutning 1999/427/EF af 28. maj 1999 om miljökriterierne for tildeling af Fællesskabets miljømærke til opvaskemidler til opvaskemaskiner⁽²⁾, bør revideres, således

at de afspejler udviklingen på markedet. Samtidig bør gyldighedsperioden for nævnte beslutning som ændret ved beslutning 2002/173/EF⁽³⁾ og definitionen af produktgruppen ændres.

- (5) Der bør vedtages en ny beslutning, hvori der opstilles specifikke miljökriterier for denne produktgruppe med en gyldighedsperiode på fem år.
- (6) Både de nye kriterier og de kriterier, der er fastlagt ved beslutning 1999/427/EF, bør være gældende samtidigt i en begrænset periode på højst atten måneder, således at virksomheder, der har fået tildelt miljømærket eller ansøgt om tildeling af miljømærket, inden nærværende beslutning finder anvendelse, har tid nok til bringe deres produkter i overensstemmelse med de nye kriterier.
- (7) Foranstaltningerne i denne beslutning bygger på et udkast til kriterier, som er udarbejdet af Den Europæiske Unions Miljømærkenævn, der er nedsat ved artikel 13 i forordning (EF) nr. 1980/2000.
- (8) Foranstaltningerne i denne beslutning er i overensstemmelse med udtalelse fra det udvalg, der er nedsat ved artikel 17 i forordning (EF) nr. 1980/2000 —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

For at få tildelt et miljømærke i medfør af forordning (EF) nr. 1980/2000 skal opvaskemidler til opvaskemaskiner tilhøre produktgruppen »opvaskemidler til opvaskemaskiner« som defineret i artikel 2 og opfyldte kriterierne i bilaget.

⁽¹⁾ EFT L 237 af 21.9.2000, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 167 af 2.7.1999, s. 38.

⁽³⁾ EFT L 56 af 27.2.2002, s. 33.

Artikel 2

Produktgruppen »opvaskemidler til opvaskemaskiner« omfatter alle opvaskemidler, som udelukkende er beregnet til automatiske opvaskemaskiner i husholdninger, og alle opvaskemidler, som er beregnet til automatiske opvaskemaskiner, der anvendes erhvervsmæssigt, men som svarer til automatiske opvaskemaskiner i husholdninger, for så vidt angår størrelse og anvendelse.

Artikel 3

Til administrative formål er kodennummeret for produktgruppen »opvaskemidler til opvaskemaskiner« »015«.

Artikel 4

Artikel 3 i beslutning 1999/427/EF affattes således:

»Artikel 3

Produktgruppedefinitionen og de specifikke miljøkriterier for produktgruppen gælder indtil den 31. maj 2004.«

Artikel 5

Denne beslutning gælder fra den 1. januar 2003 til den 31. december 2007.

Producenter af produkter under produktgruppen »opvaskemidler til opvaskemaskiner«, som allerede har fået tildelt miljømærket inden den 1. januar 2003, kan fortsat benytte mærket indtil den 31. maj 2004.

Producenter af produkter under produktgruppen »opvaskemidler til opvaskemaskiner«, som har ansøgt om tildeling af miljømærket inden den 1. januar 2003, kan få tildelt mærket efter reglerne i beslutning 1999/427/EF. I disse tilfælde må mærket benyttes frem til den 31. maj 2004.

Artikel 6

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. november 2002.

På Kommissionens vegne

Margot WALLSTRÖM

Medlem af Kommissionen

BILAG

RAMMEBESTEMMELSER

Sigtet med kriterierne

Disse kriterier tager især sigte på at:

- reducere vandforurening ved både at begrænse den anvendte mængde opvaskemiddel og dets indhold af skadelige stoffer
- reducere energiforbruget ved at fremme opvaskemidler, der virker ved lave temperaturer
- minimere produktionen af affald ved at begrænse mængden af primær emballage.

Derudover øger kriterierne forbrugernes bevågenhed over for miljøproblemer. Kriterierne er fastsat på niveauer, der fremmer mærkning af opvaskemidler til opvaskemaskiner med en lav miljøbelastning.

Vurderings- og verificationskrav

Der er ved hvert kriterium anført specifikke vurderings- og verificationskrav.

Når ansøgeren skal fremlægge erklæringer, dokumentation, analyse- og testresultater eller andet belæg for, at kriterierne opfyldes, er det underforstået, at dette kan stamme fra ansøgeren og/eller dennes leverandør(er) og/eller deres leverandør(er) osv. alt efter omstændighederne.

Prøvning udføres så vidt muligt af laboratorier, som opfylder de generelle krav i standard EN ISO 17025 eller tilsvarende standard.

Der kan eventuelt anvendes andre prøvningsmetoder end dem, der er anført ved de enkelte kriterier, hvis det ansvarlige organ, der skal vurdere ansøgningen, accepterer dem som ligeværdige.

De ansvarlige organer kan om nødvendigt kræve underbyggende dokumentation og foretage uafhængig verifikation.

Hvor det er hensigtsmæssigt, kan ansøgeren bruge senere, reviderede udgaver af databasen for vaskemiddelbestanddele, efterhånden som disse bliver til rådighed.

Det anbefales, at de ansvarlige organer ved deres bedømmelse af ansøgninger og tilsyn med opfyldelsen af kriterierne i dette bilag tager hensyn til, om der benyttes en anerkendt miljøstyringsordning som f.eks. EMAS eller ISO 14001 (NB: det er ikke et krav at anvende sådanne styringsordninger).

Funktionel enhed og referencemængde

Den funktionelle enhed, som input og output sættes i relation til, er den mængde opvaskemiddel, som er nødvendig for at rengøre tolv normalt snavsede kuverter (som defineret ved DIN- eller ISO-standarder). Den mængde opvaskemiddel, som producenten anbefaler forbrugeren at anvende til at rengøre tolv normalt snavsede kuverter godtages som referencemængde under normale forhold, som fastlagt i IKW's vaskevettest, jf. kriterium 6.

KRITERIER

1. Miljøvurderingsskema

De følgende fem parametre indgår i et miljøvurderingsskema og samles og vurderes som en helhed, således som beskrevet nedenfor:

- det samlede indhold af kemikalier
- kritisk fortyndingsvolumens toksicitet (KFV_{tox})
- phosphater (i form af Trinatriumpolyphosphat — STTP)
- ikke aerobt bionedbrydelige organiske forbindelser (aNBD0)
- ikke anaerobt bionedbrydelige organiske forbindelser (anNBDO).

Nedenstående tabel sammenfatter disse parametre, de tilhørende pointværdier, grænseværdier og vægtningsfaktorer. Formlerne for pointberegning for hver parameter samt grænseværdierne er anført nedenfor i litra a)-f). Parametrene beregnes for hver enkelt bestanddel ved at tage hensyn til doseringen pr. vask, vandindhold og masseprocentdel i formuleringen, og de sammenlægges for hver produktformulering.

Miljøvurderingsskema						
Parameter	Antal point				Grænse værdi	Vægtningsfaktor
	4	3	2	1		
Det samlede indhold af kemikalier	16,5	18	19,5	21	22,5	3
Kritisk fortyndingsvolumen for toksicitet	60	120	180		200	8
Phosphater (i form af STPP)	0	2,5	5	7,5	10	2
Ikke aerobt bionedbrydelige organiske forbindelser	0	0,25	0,5	0,75	1	1
Ikke-anaerobt bionedbrydelige organiske forbindelser	0	0,05	0,10	0,15	0,2	1,5
Minimum pointsum	30					

NB: Alle værdier er angivet i g/vask undtagen KFV_{tox} som er udtrykt i l/vask.

Vurdering og verifikation: Produktets nøjagtige formulering skal oplyses, herunder den eksakte kemiske beskrivelse af bestanddelene (f.eks. identifikation i henhold til IUPAC, CAS-nummer, brutto- og strukturformler, renhed, type og procent urenheder og tilsætningsstoffer. For blandinger, f.eks. overfladeaktive stoffer: DID-nummer, sammensætning og fordeling af homologer, isomerer og handelsnavn); analytisk bevis for sammensætningen af overfladeaktive stoffer og den nøjagtige mængde af produktet, som er bragt på markedet (indberettes pr. 1. marts for det foregående år).

a) *Toksicitet for organismer, der lever i vand*

Det kritiske fortyndingsvolumen for toksicitet (KFV_{tox}) beregnes for hver enkelt bestanddel (b) ved følgende formel:

$$KFV_{tox}(\text{bestanddel b}) = \frac{\text{mængde (b)} \times BF(b)}{LTE(b)} \cdot 1000$$

hvor mængde (b) er mængden af bestanddelen pr. anbefalet dosering, BF er belastningsfaktoren og LTE er den koncentration, hvor bestanddelen medfører en langtidstoksicitetseffekt. KFV_{tox} summeres for alle bestanddele, hvorved produktets KFV_{tox} fremkommer:

$$KFV_{tox} = \sum KFV_{tox}(\text{bestanddel b})$$

KFV_{tox} skal være ≤ 200 l/vask.

$$\text{Point for } KFV_{tox} = (5 - (KFV_{tox}/60)) \times 8$$

Vurdering og verifikation: Produktets nøjagtige formulering skal forelægges det ansvarlige organ sammen med de detaljerede beregninger af KFV_{tox} og det tilsvarende antal point. For alle bestanddele, der er med i databasen for vaskemiddelbestanddele (DID-listen, se tillæg I.A), anvendes de relevante værdier i DID-listen, og det tilsvarende bestanddelsnummer opgives. For nye kemiske stoffer eller yderligere bestanddele, som ikke er med i DID-listen, følges den fremgangsmåde, der er beskrevet i tillæg I.B.

b) *Det samlede indhold af kemikalier*

Det samlede indhold af kemikalier, udtrykt i g/vask, er dosering minus vandindhold.

Det samlede indhold af kemikalier skal være $\leq 22,5$ g/vask.

$$\text{Point for samlet kemikalieindhold} = (15 - (\text{samlet kemikalieindhold}/1,5)) \times 3$$

Vurdering og verifikation: Produktets nøjagtige formulering skal forelægges det ansvarlige organ sammen med de detaljerede beregninger af det samlede kemikalieindhold og det tilsvarende antal point.

c) *Phosphater (i form af trinatriumpolyphosphat — STPP)*

Phosphater er mængden af phosphater i formuleringen i form af STPP.

Phosphatmængden skal være ≤ 10 g/vask.

$$\text{Point for phosphater} = (4 - (\text{phosphater}/2,5)) \times 2$$

Vurdering og verifikation: Produktets nøjagtige formulering skal forelægges det ansvarlige organ sammen med de detaljerede beregninger af phosphatmængden og det tilsvarende antal point.

d) *Ikke aerobt bionedbrydelige organiske forbindelser (aNBDO)*

Ikke aerobt bionedbrydelige organiske forbindelser er mængden, udtrykt i g/vask, af alle organiske bestanddele, som ikke er aerobt bionedbrydelige (se DID-listen).

aNBDO skal være ≤ 1 g/vask.

Point for aNBDO = $(4 - (aNBDO/0,25))$

Jagtige formulering skal forelægges det ansvarlige organ sammen med de detaljerede beregninger af aNBDO og det tilsvarende antal point. For alle bestanddele, der er med i databasen for vaskemiddelbestanddele (DID-listen, se tillæg I.A), anvendes de relevante værdier i DID-listen. For bestanddele, der ikke er med i DID-listen, opgives relevante oplysninger fra litteratur, andre kilder eller relevante testresultater til dokumentation for, at stofferne er aerobt bionedbrydelige. Prøvningen af let nedbrydelighed skal udføres ifølge Rådets direktiv 67/548/EØF af 27. juni 1967 om tilnærmelse af lovgivningen om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer⁽¹⁾ med senere ændringer, herunder især metoderne i bilag V. C4, de ækvivalente OECD 301 A-F-prøvningsmetoder eller de ækvivalente ISO-prøvninger. Princippet om ti dagesvinduet finder ikke anvendelse. Kravet er en nedbrydelighed på 70 % eller derover ved prøvningerne i bilag V. C4-A og C4-B i direktiv 67/548/EØF (og de ækvivalente OECD 301 A- og E-prøvninger samt de ækvivalente ISO-prøvninger), og 60 % ved C4-C-, D-, E- og F-prøvningerne (og de ækvivalente OECD 301 B-, C-, D- og F-prøvninger samt de ækvivalente ISO-prøvninger).

e) *Ikke anaerobt bionedbrydelige organiske forbindelser (anNBDO)*

Ikke anaerobt bionedbrydelige organiske forbindelser er mængden, udtrykt i g/vask, af alle organiske bestanddele, som ikke er anaerobt bionedbrydelige, idet de respektive korrektionsfaktorer anvendes (se DID-listen).

anNBDO skal være $\leq 0,2$ g/vask.

Point for anNBDO = $(4 - (anNBDO/0,05)) \times 1,5$

Vurdering og verifikation: Produktets nøjagtige formulering skal forelægges det ansvarlige organ sammen med de detaljerede beregninger af anNBDO og det tilsvarende antal point. For alle bestanddele, der er med i databasen for vaskemiddelbestanddele (DID-listen, se tillæg I.A), anvendes de relevante værdier i DID-listen. For bestanddele, der ikke er med i DID-listen, opgives relevante oplysninger fra litteratur, andre kilder eller relevante testresultater til dokumentation for, at stofferne er anaerobt bionedbrydelige. Referencetesten for anaerobt bionedbrydelighed er ISO 11734, ECETOG nr. 28 (juni 1988) eller ækvivalente prøvningsmetoder, og der kræves 60 % endelig nedbrydelighed under anaerobe forhold. Prøvningsmetoder, der simulerer forholdene i et relevant anaerobt miljø, kan også bruges til at dokumentere, at der er opnået 60 % endelig nedbrydelighed under anaerobe forhold (se tillæg I.C).

f) *Samlet antal point*

Summen af pointtallene for KFV_{tox} , samlet kemikalieindhold, phosphater, aNBDO og anNBDO skal være ≥ 30 .

Vurdering og verifikation: Produktets nøjagtige formulering skal forelægges det ansvarlige organ sammen med de detaljerede beregninger af det samlede antal point.

2. Overfladeaktive stoffers bionedbrydelighed

a) *Let aerobt bionedbrydelig*

Alle overfladeaktive stoffer, som anvendes i produktet, skal være let bionedbrydelige.

Vurdering og verifikation: Produktets nøjagtige formulering skal forelægges det ansvarlige organ. I DID-listen (se tillæg I.A) er det anført, om et givet overfladeaktivt stof er aerobt bionedbrydeligt eller ej (dvs. de stoffer, der er markeret med »*« i kolonnen vedrørende ikke aerobt bionedbrydelige stoffer, må ikke anvendes). For overfladeaktive stoffer, som ikke er med i DID-listen, opgives relevante oplysninger fra litteratur, andre kilder eller egnede testresultater til dokumentation for, at stofferne er aerobt bionedbrydelige. Prøvningen af let nedbrydelighed skal udføres ifølge direktiv 67/548/EØF med senere ændringer, herunder især metoderne i bilag V. C4, de ækvivalente OECD 301 A-F-prøvningsmetoder eller de ækvivalente ISO-prøvninger. Princippet om ti dagesvinduet finder ikke anvendelse. Kravet er en nedbrydelighed på 70 % eller derover ved prøvningerne i bilag V. C4-A og C4-B i direktiv 67/548/EØF (og de ækvivalente OECD 301 A- og E-prøvninger samt de ækvivalente ISO-prøvninger), og 60 % ved C4-C-, D-, E- og F-prøvningerne (og de ækvivalente OECD 301 B-, C-, D- og F-prøvninger samt de ækvivalente ISO-prøvninger).

⁽¹⁾ EFT 196 af 16.8.1967, s. 1.

b) *Anaerobt bionedbrydelig*

Alle overfladeaktive stoffer, som anvendes i produktet, skal være anaerobt bionedbrydelige.

Vurdering og verifikation: Den nøjagtige formulering af produktet skal oplyses. I DID-listen (se tillæg I.A) er det anført, om et givet overfladeaktivt stof er anaerobt bionedbrydeligt eller ej (dvs. de stoffer, der er markeret med »J« i kolonnen vedrørende ikke anaerobt bionedbrydelige stoffer, må ikke anvendes). For overfladeaktive stoffer, som ikke er med i DID-listen, opgives relevante oplysninger fra litteratur, andre kilder eller egnede testresultater til dokumentation for, at stofferne er anaerobt bionedbrydelige. Referencetesten for anaerob bionedbrydelighed er ISO 11734, ECETOG nr. 28 (juni 1988) eller ækvivalente prøvningsmetoder, og der kræves 60 % endelig nedbrydelighed under anaerobe forhold. Prøvningsmetoder, der simulerer forholdene i et relevant anaerobt miljø, kan også bruges til at dokumentere, at der er opnået 60 % endelig nedbrydelighed under anaerobe forhold (se tillæg I.C).

3. Farlige og giftige stoffer eller præparater

a) Der må ikke anvendes nogen bestanddele i produktet, som på anvendelsestidspunktet er tildelt eller kan tildeles en af følgende risikosætninger (eller en kombination af disse):

- R40 (mulighed for kræftfremkaldende effekt)
- R45 (kan fremkalde kræft)
- R46 (kan forårsage arvelige genetiske skader)
- R49 (kan fremkalde kræft ved indånding)
- R50-53 (meget giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet)
- R51-53 (giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet)
- R60 (kan skade forplantningsevnen)
- R61 (kan skade barnet under graviditeten)
- R62 (mulighed for skade på forplantningsevnen)
- R63 (mulighed for skade på barnet under graviditeten)
- R64 (kan skade børn i ammeperioden)
- R68 (mulighed for varig skade på helbredet),

i henhold til direktiv 67/548/EØF med senere ændringer eller i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/45/EF af 31. maj 1999 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om klassificering, emballering og etikettering af farlige præparater⁽¹⁾ med senere ændringer.

Alle bestanddele af de præparater, der anvendes i formuleringen, som udgør mere end 0,01 vægtprocent af det endelige produkt, skal også opfylde dette krav.

Vurdering og verifikation: Produktets nøjagtige formulering skal forelægges det ansvarlige organ sammen med kopier af sikkerhedsdatabladet for hver bestanddel og en erklæring om, at dette kriterium overholdes. Der skal opgives prøvningsresultater eller referencer til offentliggjorte data.

b) Der må ikke anvendes konserveringsmidler, der er klassificeret som R50-53, jf. direktiv 67/548/EØF med senere ændringer og direktiv 1999/45/EF med senere ændringer, uanset tilsat mængde.

Vurdering og verifikation: Produktets nøjagtige formulering skal forelægges det ansvarlige organ sammen med kopier af sikkerhedsdatabladet for sådanne bestanddele (uanset om det er stoffer eller præparater) og en erklæring om, at dette kriterium overholdes. Der skal opgives prøvningsresultater eller referencer til offentliggjorte data.

⁽¹⁾ EFT L 200 af 30.7.1999, s. 1.

c) APEO, APD, EDTA, NTA

De følgende bestanddele må ikke indgå i produktet hverken som en del af formuleringen eller som bestanddel af noget præparat, der anvendes i formuleringen:

- alkylphenoethoxylater (APEO) eller andre alkylphenolderivater (APD)
- EDTA (ethylendiamintetraacetat)
- NTA (nitrilotriacetat)

Vurdering og verifikation: Produktets nøjagtige formulering skal forelægges det ansvarlige organ sammen med en erklæring om, at disse forbindelser ikke indgår i formuleringen.

d) Phosphonater

Mængden af phosphonater, der ikke er let bionedbrydelige (under aerobe forhold) må ikke overskride 0,2 g/vask.

Vurdering og verifikation: Produktets nøjagtige formulering skal forelægges det ansvarlige organ sammen med en erklæring om, at dette kriterium overholdes.

4. Duftstoffer

a) Nitromoskus og polycyklisk moskus

Nitromoskus og polycyklisk moskus må ikke indgå i produktet, hverken som en del af formuleringen eller som bestanddel af noget præparat, der anvendes i formuleringen. Dette vedrører bl.a. følgende:

Moskusxylene:	5-tert-butyl-2,4,6-trimtro-m-xylene
Moskusambrette:	4-tert-butyl-3-methoxy-2,6-dinitrotoluen
Mosken:	1,1,3,3,5-pentamethyl-4,6-dinitroindan
Moskustibetin:	1-tert-butyl-3,4,5-trimethyl-2,6-dinitrobenzen
Muskusketon:	4'-tert-butyl-2',6'-dimethyl-3',5'-dinitroacetophenon
HHCB:	1,3,4,6,7,8-hexahydro-4,6,6,7,8,8-hexamethylcyclopenta(g)-2-benzopyran
AHTN:	6-acetyl-1,1,2,4,4,7-hexamethyltetralin.

b) Regler for god praksis

Enhver bestanddel, der anvendes som duftstof i produktet, skal være fremstillet og/eller håndteret i henhold til International Fragrance Association's retningslinier.

Vurdering og verifikation: Produktets nøjagtige formulering skal forelægges det ansvarlige organ sammen med en erklæring om, at både del a) og b) af dette kriterium overholdes.

5. Emballage

- a) Vægten af primæremballagen må ikke overstige 2,5 gram pr. funktionel enhed.
- b) Primæremballage af pap eller karton skal bestå af mindst 80 % genvundne materialer
- c) Primæremballage af plast skal mærkes i henhold til ISO 1043.

Vurdering og verifikation: Ansøgeren skal forelægge det ansvarlige organ, som vurderer ansøgningen, en emballageprøve. Det ansvarlige organ skal desuden forelægges en beregning af mængden af primæremballage og en erklæring om procentdelen af genvundet materiale i karton- eller papemballage.

6. Vaskeevne

Produktet skal udvise en tilfredsstillende vaskeevne ved den anbefalede dosering i henhold til den standardtest, som er udarbejdet af IKW, eller i henhold til EN 50242 (med nedenstående modifikationer).

Prøvningen skal udføres ved 55 °C eller en lavere temperatur.

Vurdering og verifikation: Testrapporten skal forelægges for det ansvarlige organ. Der kan anvendes andre prøvningsmetoder end IKW-testen eller den modificerede udgave af EN 50242, hvis det ansvarlige organ, der skal vurdere ansøgningen, accepterer dem som ligeværdige.

Hvis EN 50242:1998 anvendes, gælder følgende modifikationer: testen udføres ved 55 °C ± 2 °C med kold forvask uden opvaskemiddel. Den maskine, der anvendes til testen, skal være tilsluttet koldt vand og skal kunne rumme 12 kuverter med et vaskeindex på mellem 3,35 og 3,75. Maskinens tørreprogram anvendes, men kun servicets renhed vurderes. Der skal anvendes et svagt surt skyllemiddel i overensstemmelse med standarden (formulering III). Skyllemiddelindstillingen skal være mellem 2 og 3. Der anvendes den mængde opvaskemiddel, som fabrikanten anbefaler. Der skal gennemføres tre forsøg ved en vandhårdhedsgrad i overensstemmelse med standarden. Et forsøg består af fem gange vask, hvor resultatet aflæses efter den femte vask, uden at servicet rengøres mellem hver vask. Resultatet efter den femte vask skal være bedre end eller identisk med det resultat, der opnås med referenceopvaskemidlet. Formulering af referenceopvaskemidlet (opvaskemiddel B IEC 436) og skyllemidlet (formulering III): se tillæg B i standard EN 50242:1998 (tensiderne skal opbevares på et køligt sted i vandtætte beholdere, der højst rummer 1 kg, og skal anvendes inden for tre måneder).

7. Enzymers renhed

Der må ikke være mikroorganismer fra enzymproduktionen i det færdige enzympræparat.

Vurdering og verifikation: Der skal forelægges en testrapport eller en attest fra enzymproducenten for det ansvarlige organ.

8. Forbrugeroplysninger

a) Information på emballagen

Følgende (eller tilsvarende) oplysninger skal være anført på eller vedlagt produktet:

»Dette miljømærkede maskinopvaskemiddel virker effektivt ved lave temperaturer (*). Vælg opvaskemaskinens programmer med lav temperatur, fyld opvaskemaskinen op, inden den sættes i gang, og følg den anbefalede dosering af opvaskemidler. Derved mindskes både energiforbrug og vandforbrug, og således begrænses miljøforureningen.

Yderligere oplysninger om Blomsten findes på følgende websted:

<http://europa.eu.int/ecolabel>.

(*) Ansøgeren skal her indsætte den anbefalede temperatur eller temperaturinterval, som ikke må overstige 55 °C.«

b) Doseringsanvisninger

Produkteballagen skal være forsynet med doseringsanvisninger. Den anbefalede dosering skal specificeres for »normalt« og »stærkt« snavsede kuverter og for de forskellige vandhårdheder, der er relevante der, hvor produktet markedsføres. Anvisningerne skal oplyse om, hvordan produktet udnyttes bedst i forhold til, hvor snavsset servicet er.

Ansøgeren skal gøre det nemt for forbrugeren at følge doseringsvejledningen, f.eks. ved at stille et målebæger til rådighed (til pulverformige eller flydende produkter) og/eller ved som minimum at anføre den anbefalede dosering i ml (til pulverformige og flydende produkter). Produkteballagen skal være forsynet med råd til forbrugeren om at få ledningsvandets hårdhed oplyst hos vandværket eller de lokale myndigheder.

c) Oplysning om og mærkning af bestanddele

Kommissionens henstilling 89/542/EØF af 13. september 1989 om mærkning af vaske- og rengøringsmidler ⁽¹⁾ skal anvendes, og mærkningen skal indeholde oplysninger om følgende bestanddele:

Enzymer: angivelse af enzymtyper

Konserveringsmidler: karakterisering og mærkning efter IUPAC-nomenklaturen.

Hvis produktet indeholder parfume, skal dette angives på emballagen.

Vurdering og verifikation: Ansøgeren skal forelægge det ansvarlige organ en prøve af produkteballagen, samt en erklæring om, at både del a), b) og c) af dette kriterium overholdes.

9. Oplysninger på miljømærket

Miljømærkets kasse 2 skal indeholde følgende tekst:

»— bidrager til reduceret vandforurening

— bidrager til reduceret emballage«

Vurdering og verifikation: Ansøgeren skal forelægge det ansvarlige organ, som vurderer ansøgningen, en prøve af produkteballagen, hvor mærket er vist, samt en erklæring om, at dette kriterium overholdes.

⁽¹⁾ EFT L 291 af 10.10.1989, s. 55.

DID-LISTE

DATABASE FOR VASKEMIDDELBESTANDDELE OG ANVENDT FREMGANGSMÅDE FOR BESTANDDELE, SOM IKKE ER MED I DATABASEN

A. De nedenfor anførte data for de mest almindeligt anvendte vaskemiddelbestanddele skal anvendes ved beregningen af miljøkriterierne

NB: Parametrene aNBO, SI, II, THOD samt KF-faktorerne i forbindelse med anNBO anvendes ikke inden for denne produktgruppe)

Database for vaskemiddelingredienser (DID-liste; version 29.9.1998)

DID-nr.	Ingredienser	Tokicitet		Belastningsfaktor (LF)	Ikke anaerobt bionedbrydelig (anNBO)	Ikke aerobt bionedbrydelig (aNBO)	Opløselige uorganiske stoffer (SI)	Uopløselige uorganiske stoffer (II)	THOD
		NOEC målt	LTE						
	<i>Anioniske overfladeaktive stoffer</i>								
1	C 10-13 LAS (Na ø 11,5-11,8, C14 < 1 %)	0,3	0,3	0,05	J, KF = 0,75	O	O	O	2,3
2	Andre LAS (C14 > 1 %)	0,12	0,12	0,05	J, KF = 1,5	O	O	O	2,3
3	C 14/17 Alkylsulfonat	0,27	0,27	0,03	J, KF = 0,75	O	O	O	2,5
4	C 8/10 Alkylsulfat	EC50 = 2,9	0,15	0,02	O	O	O	O	1,9
5	C 12-15 AS	0,1	0,1	0,02	O	O	O	O	2,2
6	C 12-18 AS	LC50 = 3	0,15	0,02	O	O	O	O	2,3
7	C 16-18 FAS	0,55	0,55	0,02	O	O	O	O	2,5
8	C 12-15 A 1-3 EO sulfat	0,15	0,15	0,03	O	O	O	O	2,1
9	C 16/18 A 3-4 EO sulfat	ingen brugbare data	0,1	0,03	O	O	O	O	2,2
10	C 8-Dialkylsulfosuccinat	LC50 = 7,5	0,4	0,5	J, KF = 1,5	O	O	O	2
11	C 12/14 sulfo-fedtsyremethylester	EC50 = 5	0,25	0,05	J, KF = 0,75	O	O	O	2,1
12	C 16/18 sulfo-fedtsyremethylester	0,15	0,15	0,05	J, KF = 0,75	O	O	O	2,3
13	C 14/16 alphaolefinsulfonat	LC50 = 2,5	0,13	0,05	J, KF = 0,75	O	O	O	2,3
14	C 14/18 alphaolefinsulfonat	LC50 = 1,4	0,07	0,05	J, KF = 2,0	O	O	O	2,4
15	SÆBER (C12-22)	EC0 = 1,6	1,6	0,05	O	O	O	O	2,9
	<i>Nonioniske overfladeaktive stoffer</i>								
16	C 9/11 A > 3-6 EO lin. el. m. en forgren.	EC50 = 3,3	0,7	0,03	O	O	O	O	2,4
17	C 9/11 A > 6-9 EO lin. el. m. en forgren.	EC50 = 5,4	1,1	0,03	O	O	O	O	2,2
18	C 12-15 A 2-6 EO lin. el. m. en forgren.	0,18	0,18	0,03	O	O	O	O	2,5

DID-nr.	Ingredienser	Toksicitet		Belastningsfaktor (LF)	Ikke anaerobt bionedbrydelig (anNBO)	Ikke aerobt bionedbrydelig (aNBO)	Opløselige uorganiske stoffer (SI)	Uopløselige uorganiske stoffer (II)	THOD
		NOEC målt	LTE						
19	C 12-15 (Gnsn. C < 14) A > 6-9 EO lin. el. m. en forgren.	0,24	0,24	0,03	O	O	O	O	2,3
20	C 12-15 (Gnsn. C > 14) A > 6-9 EO	0,17	0,17	0,03	O	O	O	O	2,3
21	C 12-15 A > 9-12 EO	LC50 = 0,8	0,3	0,03	O	O	O	O	2,2
22	C 12-15 A > 20-30 EO	EC50 = 13	0,65	0,05	O	O	O	O	2
23	C 12-15 A > 30 EO	LC50 = 130	6,5	0,75	O	J	O	O	0 (*)
24	C 12/18 A 0-3 EO	ingen data	0,01	0,03	O	O	O	O	2,9
25	C 12-18 A 9 EO	0,2	0,2	0,03	O	O	O	O	2,4
26	C 16/18 A 2-6 EO	0,03	0,03	0,03	O	O	O	O	2,6
27	C 16/18 A > 9-12 EO	LC50 = 0,5	0,05	0,03	O	O	O	O	2,3
28	C 16/18 A 20-30 EO	EC50 = 18	0,36	0,05	O	O	O	O	2,1
29	C 16/18 A > 30 EO	LC50 = 50	2,5	0,75	O	J	O	O	0 (*)
30	C 12/14 Glucoseamid	4,3	4,3	0,03	O	O	O	O	2,2
31	C 16/18 Glucoseamid	0,116	0,116	0,03	O	O	O	O	2,5
32	C 12/14 Alkylpolyglucosid	1	1	0,03	O	O	O	O	2,3
	<i>Amfotere overfladeaktive stoffer</i>								
33	C 12-15 Alkylamidopropylbetain	0,03	0,03	0,05	J, KF = 2,5	O	O	O	2,9
34	C 12-18 Alkylamidopropylbetain	0,03	0,03	0,05	J, KF = 2,5	O	O	O	2,8
	<i>Skumregulerende stoffer</i>								
35	Silikone	EC50 = 241	4,82	0,4	J, KF = 0,75	J	O	O	0,0
36	Paraffin	ingen data	100	0,4	O	J	O	O	0 (*)
	<i>Tekstilblødgørere</i>								
37	Glycerol	LC50 > 5-10 gl	1 000	0,13	O	O	O	O	1,2
	<i>Builders</i>								
38	Phosphat som natriumtripolyphosphat (STPP)		1 000	0,6	O	O	J	O	0,0
39	Zeolit A	120	120	0,05	O	O	O	J	0,0
40	Citrat	EC50 = 85	85	0,07	O	O	O	O	0,6
41	Polycarboxylater og lignende derivater	124	124	0,4	J, KF = 0,1	J	O	O	0 (*)
42	Ler		1 000	0,05	O	O	O	J	0,0
43	Carbonat/bicarbonat	LC50 = 250	250	0,8	O	O	J	O	0,0

DID-nr.	Ingredienser	Toksicitet		Belastningsfaktor (LF)	Ikke anaerobt bionedbrydelig (anNBO)	Ikke aerobt bionedbrydelig (aNBO)	Opløselige uorganiske stoffer (SI)	Uopløselige uorganiske stoffer (II)	THOD
		NOEC målt	LTE						
44	Fedtsyre (C ≥ 14)	EC0 = 1,6	1,6	0,05	O	O	O	O	2,9
45	Silicat/disilicat	EC50 > 1 000	1 000	0,8	O	O	J	O	0,0
46	NTA	19	19	0,13	O	O	O	O	0,6
47	Polyasparaginsyre, Na-salt	125	12,5	0,13	J, KF = 0,1	O	O	O	1,2
<i>Blegemidler</i>									
48	Monoperborat (som borat)	1-10	6	1	O	O	J	O	0,0
49	Tetraperborat (som borat)	1-10	6	1	O	O	J	O	0,0
50	Percarbonat (se carbonat)	LC50 = 250	250	0,8	O	O	J	O	0,0
51	TAED	EC0 = 500	EC0 = 500	0,13	O	O	O	O	2,0
<i>Opløsningsmidler</i>									
52	C1-C4-alkoholer	LC50 = 8 000	100	0,13	O	O	O	O	2,3
53	Monoethanolamin	0,78	0,78	0,13	O	O	O	O	2,4
54	Diethanolamin	0,78	0,78	0,13	O	O	O	O	2,3
55	Triethanolamin	0,78	0,78	0,13	O	O	O	O	2
<i>Diverse</i>									
56	Polyvinylpyrrolidon (PVP/PVNO/PVPVI)	EC50 > 100	100	0,75	J, KF = 0,1	J	O	O	0 (*)
57	Phosphonater	7,4	7	0,4	J, KF = 0,5	J	O	O	0 (*)
58	EDTA	LOEC = 11	11	1	J, KF = 0,1	J	O	O	0 (*)
59	CMC	LC50 > 250	250	0,75	J, KF = 0,1	J	O	O	0 (*)
60	Na-sulfat	EC50 = 2 460	1 000	1	O	O	J	O	0,0
61	Mg-sulfat	EC50 = 788	800	1	O	O	J	O	0,0
62	Na-chlorid	EC50 = 650	650	1	O	O	J	O	0,0
63	Urea	LC50 > 10 000	100	0,13	O	O	O	O	2,1
64	Maleinsyre	LC50 = 106	2,1	0,13	O	O	O	O	0,8
65	Æblesyre	LC50 = 106	2,1	0,13	O	O	O	O	0,6
66	Ca-formiat		100	0,13	O	O	O	O	2,0
67	Silica		100	0,05	O	O	O	J	0,0
68	Højmolekulære polymere PEG > 4000		100	0,4	O	J	O	O	0 (*)
69	Lavmolekulære polymere PEG < 4000		100	0,13	O	O	O	O	1,1

DID-nr.	Ingredienser	Toksicitet		Belastningsfaktor (LF)	Ikke anaerobt bionedbrydelig (anNBO)	Ikke aerobt bionedbrydelig (aNBO)	Opløselige uorganiske stoffer (SI)	Uopløselige uorganiske stoffer (II)	THOD
		NOEC målt	LTE						
70	Cumensulfonat	LC50 = 66	6,6	0,13	J, KF = 0,25	O	O	O	1,7
71	Xylensulfonat	LC50 = 66	6,6	0,13	J, KF = 0,25	O	O	O	1,6
72	Toluensulfonat	LC50 = 66	6,6	0,13	J, KF = 0,25	O	O	O	1,4
73	Na-/Mg-/KOH		100	1	O	O	J	O	0,0
74	Enzymer	LC50 = 25	25	0,13	O	O	O	O	2,0
75	Gængse parfumeformuleringer	LC50 = 2-10	0,02	0,1	J, KF = 3,0	J	O	O	0 (*)
76	Farvestoffer	LC50 = 10	0,1	0,4	J, KF = 3,0	J	O	O	0 (*)
77	Stivelse	ingen data	250	0,1	O	O	O	O	0,97
78	Zn-phthalocyaninsulfonat	0,16	0,016	0,07 (**)	J, KF = 2,5	J	O	O	0 (*)
79	Anionisk polyester (Soil Release Polyester)	EC50 = 310	310	0,4	J, KF = 0,1	J	O	O	0 (*)
80	Iminodisuccinat	23	2,3	0,13	J, KF = 2,5	O	O	O	1,1
	<i>Optisk hvidt = FWA</i>								
81	FWA (1)	LC0 = 10	1,0	0,4	J, KF = 1,5	J	O	O	0 (*)
82	FWA (2)	3,13	3,13	0,4	J, KF = 0,5	J	O	O	0 (*)
	<i>Supplerende ingredienser</i>								
83	Alkylaminoxider (C12-18)	0,08	0,08	0,05	J, KF = 2,5	O	O	O	3,2
84	Glycereth (6-17EO) cocoat	EC50 = 32	1,6	0,05	O	O	O	O	2,1
85	Phosphatestere (C12-18)	EC50 = 38	1,9	0,05	J, KF = 2,5	O	O	O	2,3

(1) FWA 1 = Dinatrium 4,4'-bis(4-anilino-5-morpholino-1,3,5-triazin-2-yl)aminostilben-2,2'-disulfonat.

(2) FWA 5 = Dinatrium 4,4-bis(2-sulfostyryl)biphenyl.

(*) ThOD for aerobt ikke-biodebrydelige organiske stoffer er nul.

(**) Hurtig fotonedbrydning.

Bemærk:

J = ja, kriteriet finder anvendelse

NOEC = Nuleffektconcentration.

O = nej, kriteriet finder ikke anvendelse

KF = korrektionsfaktor for anaerobt ikke-biodebrydelige organiske stoffer.

LTE = Langtidseffekt

THOD = Teoretisk iltforbrug.

Tillæg I.B

Følgende fremgangsmåde anvendes, hvor den er relevant, for bestanddele, som ikke er med i DID-listen.

Toksicitet i vand

De laveste validerede langtidseffektdata (LTE) fra fisk, daphnia magna eller alger bør tages i betragtning ved beregning af den kritiske fortyndingsvolumen (toksicitet).

I tilfælde, hvor data om homologe og/eller QSAR (kvantitative strukturaktivitetsrelationer) anvendes, bør der overvejes en korrektion for de endeligt udvalgte LTE-data.

I tilfælde af manglende LTE-data skal følgende procedure anvendes til at anslå LTE-dataene ved anvendelse af de specificerede usikkerhedsfaktorer (UF) på dataene for de mest følsomme arter:

Ikke-overfladeaktive stoffer

DATA TIL RÅDIGHED	UF
Mindst 2 akut LC ₅₀ på fisk, daphnia eller alger	100
1 NOEC på fisk, daphnia eller alger	10
2 NOEC på fisk, daphnia eller alger	5
3 NOEC på fisk, daphnia eller alger	1
	Anvend laveste gyldige NOEC

Afvigelser fra denne regel kan finde sted, hvis det kan påvises, at lavere faktorer eller data er videnskabeligt begrundede. NOEC: nuleffekt-koncentration (i en test af kronisk toksicitet).

Overfladeaktive stoffer

DATA TIL RÅDIGHED	UF
Mindst 2 NOEC på fisk, daphnia eller alger	1 (laveste NOEC)
1 NOEC på fisk, daphnia eller alger	1 (NOEC — hvis den pågældende art er den mest følsomme med hensyn til akut toksicitet) 10 (NOEC — hvis den pågældende art ikke er den mest følsomme med hensyn til akut toksicitet)
3 CL ₅₀ på fisk, daphnia eller alger	20 (laveste LC ₅₀)
Mindst 1 akut LC ₅₀ på fisk, daphnia eller alger	50 (laveste LC ₅₀) eller 20 i specifikke tilfælde (se nedenfor)

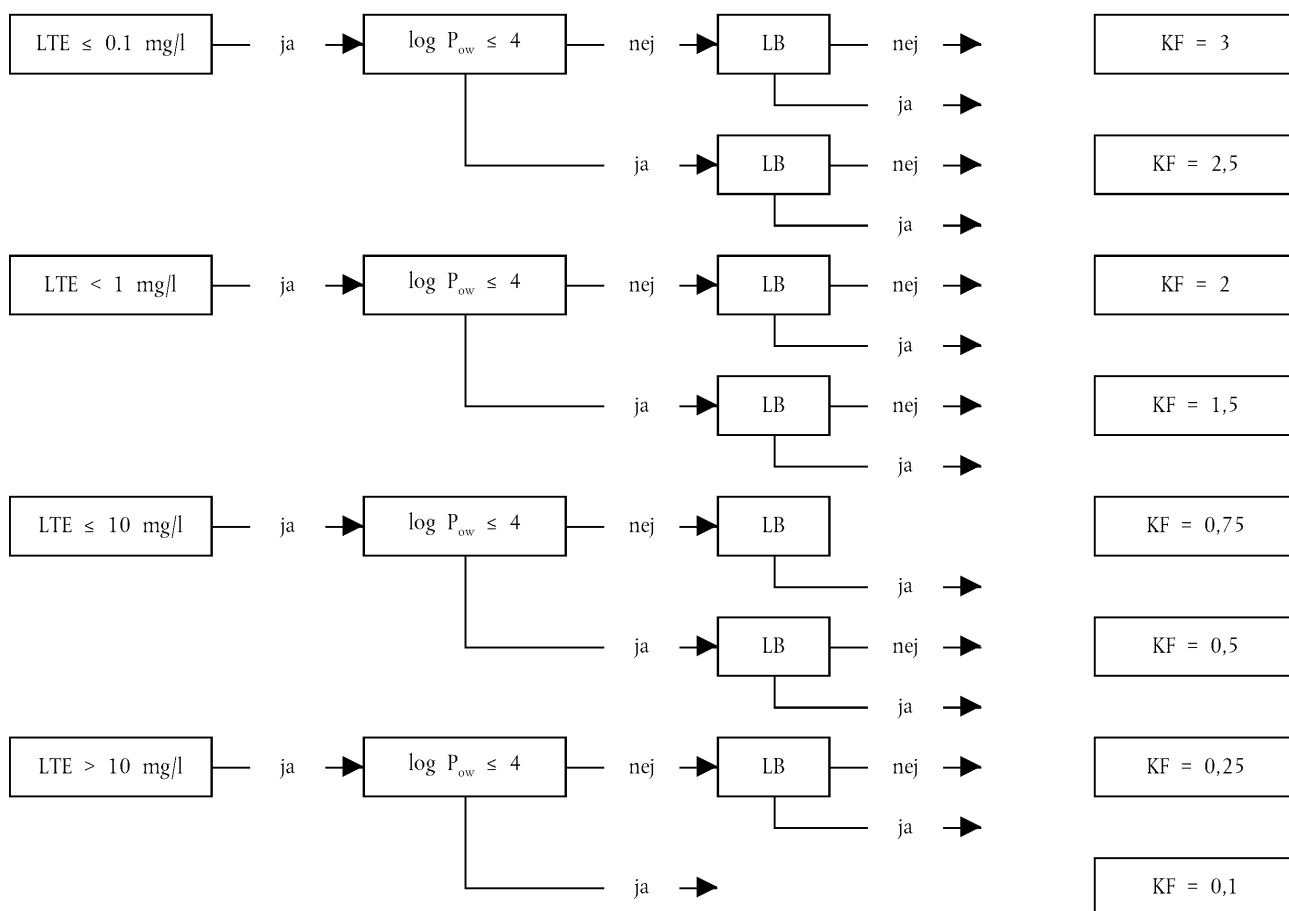
I det sidste af de ovenfor anførte tilfælde kan der kun anvendes en usikkerhedsfaktor på 20 i stedet for 50, hvis der foreligger 1-2 L(E)C₅₀-data (LC₅₀ i tilfælde af toksicitet hos fisk, EC₅₀ i tilfælde af toksicitet hos daphnia eller alger), og hvis det fra oplysninger om andre forbindelser kan konkluderes, at de mest følsomme arter er blevet testet. En sådan regel kan kun anvendes inden for en gruppe af homologe. Det understreges, at de anvendte LTE-værdier (langtidseffekt) skal være konsistente inden for en gruppe af homologe med hensyn til indflydelsen fra f.eks. længden af alkylkæden for LAS (lineær alkylbenzensulfonat) og antallet af ethoxy-grupper, hvis sådanne QSARs kan fastslås.

Enhver afvigelse fra den ovenfor beskrevne metode skal være velbegrunderet for det specifikke kemiske stofs vedkommende.

Belastningsfaktorer

Belastningsfaktorer opstilles i overensstemmelse med Kommissionens direktiv 93/67/EØF af 20. juli 1993 om fastsættelse af principperne for vurderingen af risikoen for mennesker og miljøet ved stoffer EFT L 227 af 8.9.1993, s. 9., der anmeldes i overensstemmelse med Rådets direktiv 67/548/EØF og Rådets forordning (EØF) nr. 793/93/EFT L 84 af 5.4.1993, s. 1..

Ikke anaerobt bionedbrydelige organiske stoffer: rutediagram til definerings af korrektionsfaktorer (KF)

LB: Let aerobt bionedbrydelig.

LTE: Langtidseffekt.

KF: Korrektionsfaktor.

Tillæg I.C

Dokumentation for bionedbrydelighed under anaerobe forhold

Følgende fremgangsmåde kan anvendes til at tilvejebringe den nødvendige dokumentation for nedbrydelighed under anaerobe forhold for bestanddele, der ikke er med i DID-listen.

1) Anvend rimelig ekstrapolation

Anvend prøvningsresultater, der er opnået for ét råmateriale til at ekstrapolere den endelige nedbrydelighed under anaerobe forhold for andre overfladeaktive stoffer, der er strukturelt beslægtede hermed. Hvis et overfladeaktivt stof (eller en gruppe homologe) ifølge DID-listen er anaerobt bionedbrydeligt, kan det antages, at et lignende overfladeaktivt stof også er anaerobt bionedbrydeligt (f.eks. er C12-15 A 1-3 EO sulfat (DID nr. 8) anaerobt bionedbrydeligt, og der kan således antages en tilsvarende bionedbrydelighed for C12-15 A 6 EO sulfat). Hvis det er fastslået ved hjælp af en passende prøvningsmetode, at et overfladeaktivt stof er anaerobt bionedbrydeligt, kan det antages, at et lignende overfladeaktivt stof også er anaerobt bionedbrydeligt (f.eks. kan litteratur, der bekræfter, at overfladeaktive stoffer, som tilhører gruppen alkylesterammoniumsalte, bruges som dokumentation for en tilsvarende bionedbrydelighed for kvaternære ammoniumsalte, der indeholder esterbindinger i alkylkæden/kæderne).

2) Udfør screeningtest for nedbrydelighed under anaerobe forhold

Hvis det er nødvendigt at udføre ny prøvning, udføres en screeningtest efter ISO 11734, ECETOC nr. 28 (juni 1988) eller en tilsvarende metode.

3) Udfør prøvning af nedbrydeligheden med lav dosis

Hvis det er nødvendigt at udføre ny prøvning, og der opstår problemer med udførelsen af screeningtesten (f.eks. inhibering pga. prøvestoffets toksicitet), gentages prøvningen med en lav dosis af det overfladeaktive stof, og nedbrydningen overvåges ved hjælp af ¹⁴C-målinger eller kemisk analyse. Prøvning med lav dosis kan udføres ved hjælp af OECD 308 (august 2000) eller en tilsvarende metode.
